

Úmluva
Mezinárodní organizace práce č. 102
o minimálních standardech sociálního zabezpečení

Generální konference Mezinárodní organizace práce,
jež byla svolána Správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla
dne 4. června 1952 na svém třicátém pátém zasedání,

rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se minimální normy sociálního
zabezpečení, jež jsou pátým bodem jednacího pořadu zasedání,

stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy,

přijímá dne 28. června 1952 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o
sociálním zabezpečení (minimální normy), 1952:

ČÁST I.
Všeobecná ustanovení

Čl.1

1. V této úmluvě:

- (a) výraz "stanovený" znamená určený vnitrostátními právními předpisy nebo na jejich základě,
- (b) výraz "pobyt" znamená obvyklý pobyt na území členského státu a výraz "obyvatel" označuje osobu, která obvykle bydlí na území členského státu,
- (c) výraz "manželka" znamená ženu, kterou vyživuje její manžel,
- (d) výraz "vdova" znamená ženu, kterou vyživoval její manžel v době své smrti,
- (e) výraz "dítě" znamená buď dítě školou povinné nebo dítě mladší 15 let, podle toho, co je stanoveno,
- (f) výraz "čekací doba" znamená příspěvkovou dobu nebo dobu zaměstnání nebo pobytu nebo jakoukoliv jejich kombinaci, podle toho, co je stanoveno.

2. Pro účely článků 10, 34 a 49 výraz "dávka" znamená buď dávky poskytnuté přímo ve formě služeb nebo dávky nepřímé ve formě náhrady nákladů vynaložených chráněnou osobou.

Čl.2

Každý členský stát, který je vázán touto úmluvou:

- (a) bude provádět
  - (i) část I,
  - (ii) alespoň tři z částí II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX a X,
  - (iii) příslušná ustanovení částí XI, XII a XIII, a
  - (iv) část XIV, a
- (b) uvede ve své ratifikaci, ohledně kterých z částí II až X přijímá závazky vyplývající z úmluvy.

Čl.3

1. členský stát, jehož hospodářská a zdravotnická zařízení nejsou dostatečně vyvinuta, může, pokud si to příslušný orgán přeje a po dobu, po kterou to považuje za potřebné, uplatnit prohlášením připojeným k ratifikaci, dočasné výjimky uvedené v těchto člancích: 9 (d); 12 (2); 15 (d); 18 (2); 21 (c); 33 (b); 34 (3); 41 (d); 48 (c); 55 (d); a 61 (d).

2. Každý členský stát, který učinil prohlášení podle odstavce 1 tohoto článku, uvede ve své výroční zprávě o provádění této úmluvy, podávané podle článku 22 Ústavy Mezinárodní organizace práce, ohledně každé výjimky, kterou uplatnil, že

(a) důvody pro ni dále trvají, nebo že

(b) se od stanoveného data vzdává práva výjimku uplatňovat.

Čl.4

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může později oznámit generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, že přijímá povinnosti vyplývající z této úmluvy, pokud jde o jednu nebo více částí II až X, které nebyly uvedeny již v jeho ratifikaci.

2. Závazky uvedené v odstavci 1 tohoto článku se budou považovat za nedílnou část ratifikace a budou mít stejné účinky od doby, kdy došlo k jejich oznámení.

Čl.5

Pokud členský stát při provádění kterékoli z částí II až X této úmluvy, na niž se vztahuje jeho ratifikace, je povinen chránit stanovené skupiny osob, které úhrnem tvoří alespoň určité procento zaměstnanců nebo obyvatelů, musí se dříve, než se zaváže k provádění této části, přesvědčit, že příslušného procenta bylo dosaženo.

Čl.6

Při provádění částí II, III, IV, V, VIII (pokud jde o léčebnou péči), IX nebo X této úmluvy, členský stát může přihlídnout k ochraně vyplývající z pojištění, které podle vnitrostátního zákonodárství není pro chráněné osoby povinné, jestliže takové pojištění

(a) je pod dozorem veřejných orgánů nebo spravováno podle stanovených zásad společně zaměstnavateli a pracovníky,

(b) zahrnuje podstatnou část osob, jejichž výdělek nepřesahuje výdělek kvalifikovaného dělníka muže,

(c) vyhovuje, popřípadě spolu s jinými způsoby ochrany, příslušným ustanovením úmluvy.

ČÁST II. Léčebná péče

Čl.7

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zajistí chráněným osobám, jejichž stav vyžaduje léčebně preventivní péči, poskytování dávek podle dalších článků této části.

Čl.8

Krytá sociální událost zahrnuje každé onemocnění bez ohledu na jeho příčinu, těhotenství, porod a jejich následky.

Čl.9

Okruh chráněných osob zahrnuje

- (a) buď stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců, jakož i jejich manželky a děti, nebo
- (b) stanovené skupiny ekonomicky činného obyvatelstva, které tvoří úhrnem nejméně 20 % všech obyvatel, jakož i jejich manželky a děti, nebo
- (c) stanovené skupiny obyvatelů, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech obyvatel, nebo
- (d) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob, jakož i jejich manželky a děti.

Čl.10

1. Dávky musí zahrnovat alespoň:

- (a) v případě onemocnění
  - (i) péči poskytovanou praktickými lékaři, včetně návštěv v bytě,
  - (ii) péči poskytovanou odbornými lékaři v nemocnicích osobám tam umístěným nebo docházejícím a péči odborných lékařů, kterou je možno poskytovat mimo nemocnice,
  - (iii) poskytování základních léčiv na předpis lékaře nebo jiného kvalifikovaného zdravotnického pracovníka,
  - (iv) umístění v nemocnici, je-li ho třeba,
- (b) v těhotenství, při porodu a jejich následcích
  - (i) péči před porodem, při porodu a po porodu, poskytovanou buď lékařem nebo diplomovanou porodní asistentkou,
  - (ii) umístění v nemocnici, je-li ho třeba.

2. Na poživateli dávky nebo jeho živiteli lze požadovat, aby přispíval na náklady léčebné péče, poskytované v případě onemocnění; úprava takového příspěvku na náklady nesmí příliš zatěžovat.

3. Dávky poskytované podle tohoto článku musí být zaměřeny na zachování, znovunabytí nebo zlepšení zdraví chráněné osoby, její pracovní schopnosti a schopnosti postarat se o své osobní potřeby.

4. Správní orgány nebo zařízení poskytující dávky mají vést chráněné osoby všemi vhodnými prostředky k tomu, aby využívaly všeobecných zdravotních služeb, které jim poskytují veřejné orgány nebo jiné organizace uznané veřejnými orgány.

Čl.11

Nastane-li krytá sociální událost, musí být zaručeny dávky uvedené v článku 10 alespoň těm chráněným osobám, které buď samy splnily čekací dobu anebo jejichž živiitel splnil čekací dobu, kterou lze uznat za nezbytnou, aby se zabránilo zneužití.

Čl.12

1. Dávky uvedené v článku 10 budou poskytovány po celou dobu trvání sociální události s tou výjimkou, že v případě onemocnění může být doba, po kterou se tyto dávky poskytují, omezena na 26 týdnů pro jednotlivý případ; avšak dávky léčebné péče nesmějí být zastaveny, dokud je vypláceno nemocenské, a budou učiněna opatření, která prodlouží výše uvedenou maximální dobu poskytování dávek v případech, kde jde o nemoc, která vyžaduje podle vnitrostátních předpisů delší péči.

2. Bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, lze poskytování dávek v jednotlivém případě omezit na 13 týdnů.

ČÁST III. Nemocenské

Čl.13

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zajistí chráněným osobám poskytování nemocenského podle dalších článků této části.

Čl.14

Krytá sociální událost zahrnuje pracovní neschopnost způsobenou onemocněním, která má za následek zastavení výdělku, jak je stanovena vnitrostátními předpisy.

Čl.15

Okruh chráněných osob zahrnuje:

- (a) buď stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců, nebo
- (b) stanovené skupiny ekonomicky činného obyvatelstva, které tvoří úhrnem nejméně 20 % všech obyvatel, nebo
- (c) všechny obyvatele, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují mez stanovenou podle ustanovení článku 67, nebo
- (d) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob.

Čl.16

1. Jsou-li chráněny skupiny zaměstnanců nebo skupiny výdělečně činného obyvatelstva, dávkou je periodická platba vypočítaná podle ustanovení článků 65 nebo 66.

2. Jsou-li chráněni všichni obyvatelé, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují stanovenou mez, dávkou je periodická platba vypočítaná podle ustanovení článku 67.

Čl.17

Nastane-li krytá sociální událost, má být dávka uvedená v článku 16 zajištěna alespoň těm chráněným osobám, jež splnily čekací dobu, kterou lze uznat za nezbytnou, aby se zabránilo zneužití.

Čl.18

1. Dávka uvedená v článku 16 se poskytuje po celou dobu sociální události, avšak poskytování dávky může být pro každý jednotlivý případ onemocnění omezeno na 26 týdnů; přitom dávka nemusí být vyplácena po prvé tři dny po zastavení výdělků.

2. Bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, lze poskytování dávky omezit

(a) buď na takovou dobu, že celkový počet dnů, za které se poskytne nemocenské během jednoho roku, není menší než desetinásobek průměrného počtu osob chráněných v témže roce,

(b) nebo na 13 týdnů pro každý jednotlivý případ onemocnění, přičemž dávka nemusí být vyplácena po prvé tři dny po zastavení výdělků.

ČÁST IV.

Podpora v nezaměstnanosti

Čl.19

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zajistí chráněným osobám poskytování podpory v nezaměstnanosti podle dalších článků této části.

Čl.20

Krytá sociální událost zahrnuje zastavení výdělků, jak je stanoveno vnitrostátními právními předpisy, způsobené nemožností získat přiměřené zaměstnání, pokud chráněná osoba je schopna a ochotna pracovat.

Čl.21

Okruh chráněných osob zahrnuje

(a) buď stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců, nebo

(b) všechny obyvatele, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují mez stanovenou podle ustanovení článku 67, nebo

(c) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob.

Čl.22

1. Jsou-li chráněny skupiny zaměstnanců, dávkou je periodická platba vypočítaná podle ustanovení článků 65 nebo 66.

2. Jsou-li chráněni všichni obyvatelé, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují stanovenou mez, dávkou je periodická platba vypočítaná podle ustanovení článku 67.

Čl.23

Nastane-li krytá sociální událost, má být dávka uvedená v článku 22 zajištěna alespoň těm chráněným osobám, jež splnily čekací dobu, kterou lze uznat za nezbytnou, aby se zabránilo zneužití.

Čl.24

1. Dávka uvedená v článku 22 se poskytuje po celou dobu sociální události, avšak poskytování dávky může být omezeno

(a) jsou-li chráněny skupiny zaměstnanců, na 13 týdnů během období 12 měsíců, nebo
(b) jsou-li chráněni všichni obyvatelé, jejichž prostředky během sociální události nepřesahují stanovenou mez, na 26 týdnů během období 12 měsíců.

2. Je-li doba poskytování dávky podle vnitrostátních právních předpisů odstupňována podle příspěvkové doby a/nebo podle dávek poskytnutých dříve ve stanoveném období, považuje se ustanovení odstavce 1 písm. (a) za splněno, pokud průměrná doba poskytování dávek činí alespoň 13 týdnů během období 12 měsíců.

3. Dávka nemusí být vyplácena během čekací lhůty, která v každém případě zastavení výdělku činí prvních sedm dní, přičemž dni nezaměstnanosti před přechodným zaměstnáním a po něm, které nepřevyšují stanovenou dobu, se považují za součást téhož případu zastavení výdělku.

4. Jde-li o sezónní pracovníky, doba poskytování dávky a čekací lhůty mohou být přizpůsobeny podmínkám zaměstnání.

ČÁST V. Starobní důchod

Čl.25

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zajistí chráněným osobám poskytování dávek ve stáří podle dalších článků této části.

Čl.26

1. Krytou sociální událostí je přežití stanoveného věku.

2. Stanovený věk nesmí přesahovat 65 let. Příslušné orgány však mohou stanovit věk vyšší s ohledem na pracovní schopnost starších osob v zemi, o niž jde.

3. Vnitrostátní zákonodárství může stanovit, že výplata dávek může být přerušena, jestliže osoba, která by na ni měla právo, vykonává stanovenou výdělečnou činnost, nebo může snížit dávky podmíněné placením příspěvků, jestliže výdělek poživatele dávky přesahuje stanovenou částku, a dávky nepodmíněné placením příspěvků, jestliže výdělek poživatele dávky nebo jeho jiné prostředky nebo oboje dohromady převyšují stanovenou částku.

Čl.27

Okruh chráněných osob zahrnuje

- (a) buď stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců, nebo
- (b) stanovené skupiny ekonomicky činného obyvatelstva, které tvoří úhrnem nejméně 20 % všech obyvatel, nebo
- (c) všechny obyvatele, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují mez stanovenou podle článku 67, nebo
- (d) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob.

Čl.28

Dávkou je pravidelně se opakující platba vypočítaná takto:

- (a) podle ustanovení článku 65 nebo článku 66, jsou-li chráněny skupiny zaměstnanců nebo skupiny ekonomicky činného obyvatelstva,
- (b) podle ustanovení článku 67, jsou-li chráněni všichni obyvatele, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují stanovenou mez.

Čl.29

1. Nastane-li krytá sociální událost, má být dávka uvedená v článku 28 zajištěna alespoň

- (a) chráněné osobě, která předtím, než nastala sociální událost, splnila podle stanovených pravidel čekací dobu, která může činit buď 30 let příspěvkových nebo zaměstnání anebo 20 let pobytu, nebo
- (b) jsou-li zásadně chráněny všechny ekonomicky činné osoby, chráněné osobě, která splnila stanovenou příspěvkovou čekací dobu a jejímž jménem byl za dobu, po kterou pracovala, zaplacen stanovený průměrný roční počet příspěvků.

2. Závisí-li poskytnutí dávky uvedené v odstavci 1 na splnění určité minimální příspěvkové doby nebo doby zaměstnání, krácená dávka bude zajištěna alespoň:

- (a) chráněné osobě, která dříve než nastala sociální událost, splnila podle stanovených pravidel čekací dobu 15 let příspěvkových nebo zaměstnání,
- (b) jsou-li zásadně chráněny všechny ekonomicky činné osoby, chráněné osobě, která splnila stanovenou příspěvkovou čekací dobu a jejímž jménem byl za dobu, po kterou

pracovala, zaplacená polovina stanoveného průměrného ročního počtu příspěvků podle bodu (b) odstavce 1 tohoto článku.

3. Ustanovení odstavce 1 tohoto článku se považují za splněná, jestliže dávka vypočtená podle části XI, avšak procentní sazbou nižší o deset jednotek, než je uvedena v tabulce připojené k zmíněné části pro typického poživitele dávek, je zaručena alespoň každé chráněné osobě, která dovršila podle stanovených předpisů buď deset let příspěvkových nebo zaměstnání anebo pět let pobytu.

4. Poměrné krácení procentní sazby, uvedené v tabulce připojené k části XI, může být provedeno, jestliže čekací doba pro dávku odpovídající krácené procentní sazbě činí více než deset, avšak méně než 30 let příspěvkových nebo zaměstnání; převyšuje-li uvedená čekací doba 15 let, poskytne se krácená dávka podle odstavce 2 tohoto článku.

5. Závisí-li poskytnutí dávky uvedené v odstavcích 1, 3 nebo 4 tohoto článku na splnění určité minimální doby příspěvkové nebo zaměstnání, je třeba za stanovených podmínek zajistit krácenou dávku chráněné osobě, která nemohla splnit podmínky stanovené podle odstavce 2 tohoto článku, jen pro svůj pokročilý věk, který již dovršila, když se stala účinnými ustanovení připouštějící použití tohoto odstavce úmluvy, ledaže je takové osobě poskytována dávka podle odstavce 1, 3 nebo 4 tohoto článku ve věku vyšším než normálním.

Čl.30

Dávky uvedené v člancích 28 a 29 musí být poskytovány po celou dobu sociální události.

ČÁST VI.

Dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Čl.31

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zajistí chráněným osobám poskytování dávek při pracovních úrazech a nemocech z povolání podle dalších článků této části.

Čl.32

Kryté sociální události zahrnují následující případy, pokud jsou způsobeny pracovním úrazem nebo stanovenými nemocemi z povolání:

- (a) onemocnění,
- (b) pracovní neschopnost způsobenou onemocněním, jež má za následek zastavení výdělku, jak je vymezena vnitrostátními právními předpisy,
- (c) úplnou ztrátu výdělečné schopnosti nebo částečnou ztrátu výdělečné schopnosti přesahující určitý stupeň, je-li pravděpodobné, že tato úplná nebo částečná ztráta bude trvalá, nebo odpovídající snížení tělesné způsobilosti,
- (d) ztrátu existenčních prostředků u vdovy nebo dětí způsobenou smrtí živitele rodiny; u vdovy může být nárok na dávku podmíněn tím, že se podle vnitrostátních právních předpisů považuje za neschopnu postarat se sama o své živobytí.

Čl.33

Okruh chráněných osob zahrnuje

- (a) buď stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců a, pokud jde o dávky, na něž vzniká nárok úmrtím živitele rodiny, též manželky a děti zaměstnanců těchto skupin, nebo
- (b) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob, a pokud jde o dávky, na které vzniká nárok úmrtím živitele rodiny, též manželky a děti zaměstnanců těchto skupin.

Čl.34

1. Jde-li o onemocnění, musí dávky zahrnovat léčebnou péči uvedenou v odstavci 2 a 3 tohoto článku.

2. Léčebná péče musí zahrnovat

- (a) ústavní nebo ambulantní péči poskytovanou praktickými nebo odbornými lékaři, včetně návštěv v bytě,
- (b) péči o chrup,
- (c) péči poskytovanou ošetrovatelskými pracovníky doma, v nemocnicích nebo v jiném léčebném zařízení,
- (d) pobyt v nemocnici, ozdravovně, sanatoriu nebo jiném léčebném zařízení,
- (e) poskytování léčiv a zubních a jiných léčebných nebo chirurgických pomůcek, včetně protéz a jejich údržby, jakož i poskytování brýlí,
- (f) péči poskytovanou příslušníky jiných povolání, která zákon uznává za příbuzná povolání lékařskému, pod dohledem lékaře nebo zubního lékaře.

3. Bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, má léčebná péče zahrnovat alespoň tyto dávky

- (a) péči poskytovanou praktickými lékaři, včetně návštěv v bytě,
- (b) péči poskytovanou odbornými lékaři v nemocnicích osobám tam umístěným nebo docházejícím a péči odborných lékařů, kterou je možno poskytovat mimo nemocnice,
- (c) poskytování základních farmaceutických prostředků na předpis lékaře nebo jiného kvalifikovaného zdravotnického pracovníka,
- (d) umístění v nemocnici, je-li ho třeba.

4. Léčebná péče poskytovaná podle předchozích odstavců musí být zaměřena na zachování, znovunabytí nebo zlepšení zdraví chráněné osoby, její pracovní schopnosti a způsobilosti postarat se o své osobní potřeby.

Čl.35

1. Správní orgány nebo ústavy pověřené správou léčebné péče mají, je-li to vhodné, spolupracovat s obecnými službami pro pracovní rehabilitaci, aby osoby se změněnou pracovní schopností nabyly způsobilosti pro vhodné práce.

2. Uvedené orgány nebo ústavy mohou být vnitrostátními právními předpisy zmocněny činit opatření pro pracovní rehabilitaci osob se změněnou pracovní schopností.

Čl.36

1. Při pracovní neschopnosti, při úplné ztrátě výdělečné schopnosti, která pravděpodobně bude trvalého rázu, při odpovídajícím snížení tělesné způsobilosti nebo v případě úmrtí živitele rodiny, dávkou bude pravidelně se opakující platba vypočítaná podle ustanovení článků 65 nebo 66.

2. Při částečné ztrátě výdělečné způsobilosti, která pravděpodobně bude trvalého rázu, nebo při odpovídajícím snížení tělesné způsobilosti dávkou, pokud má být poskytována, bude pravidelně se opakující platba, stanovená v přiměřeném poměru k dávce stanovené při úplné ztrátě výdělečné způsobilosti nebo při odpovídajícím snížení tělesné způsobilosti.

3. Pravidelně se opakující platby mohou být přeměněny v jednorázové odbytné

(a) při nepatrném snížení výdělečné schopnosti, nebo

(b) je-li dána příslušným orgánům záruka, že ho bude účelně užito.

Čl.37

Nastane-li krytá sociální událost, musí být dávky uvedené v člancích 34 a 36 zajištěny alespoň oněm chráněným osobám, které v době, kdy došlo k úrazu anebo onemocněly, byly zaměstnány na území členského státu a, jde-li o pravidelně se opakující platby, na které vzniká nárok úmrtím živitele rodiny, jeho vdově a dětem.

Čl.38

1. Dávky uvedené v člancích 34 a 36 musí být poskytovány po celou dobu sociální události; při pracovní neschopnosti však dávka nemusí být vyplácena po prvé tři dny po zastavení výdělku.

ČÁST VII. Rodinné dávky

Čl.39

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zajistí chráněným osobám poskytování rodinných dávek podle dalších článků této části.

Čl.40

Krytou sociální událostí je zajištění péče o děti tak, jak je stanoveno.

Čl.41

Okruh chráněných osob zahrnuje

(a) buď stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců, nebo

- (b) stanovené skupiny ekonomicky činného obyvatelstva, které tvoří úhrnem nejméně 20 % všech obyvatel, nebo
- (c) všechny obyvatele, jejichž prostředky během sociální události nepřesahují stanovenou mez, nebo
- (d) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob.

Čl.42

Dávky zahrnují

- (a) buď pravidelně se opakující dávku poskytovanou každé chráněné osobě, která splnila stanovenou čekací dobu, nebo
- (b) poskytování stravy, ošacení, ubytování, prázdninových pobytů nebo pomoci v domácnosti dětem nebo na děti, nebo
- (c) kombinaci dávek uvedených pod (a) a (b).

Čl.43

Dávky zmíněné v článku 42 musí být zajištěny alespoň chráněné osobě, která ve stanoveném období splnila čekací dobu, jež může činit buď tři měsíce příspěvkové nebo zaměstnání nebo jeden rok bydliště, podle toho, co je stanoveno.

Čl.44

Celková hodnota dávek poskytovaných podle článku 42 chráněným osobám má činit

- (a) buď 3 % mzdy dospělého nekvalifikovaného dělníka, stanoveného podle pravidel uvedených v článku 66, násobená celkovým počtem dětí všech chráněných osob, nebo
- (b) 1,5 % této mzdy, násobeného celkovým počtem dětí všech obyvatel.

Čl.45

Jestliže se dávka skládá z pravidelně se opakujících plateb, musí být poskytována po celou dobu sociální události.

ČÁST VIII.

Dávky v mateřství

Čl.46

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zajistí chráněným osobám poskytování dávek v mateřství podle dalších článků této části.

Čl.47

Kryté sociální události zahrnují těhotenství, porod a jejich následky, a z toho vyplývající zastavení výdělků podle ustanovení vnitrostátních právních předpisů.

Čl.48

Okruh chráněných osob zahrnuje

- (a) buď všechny ženy náležící ke stanoveným skupinám zaměstnanců, které tvoří nejméně 50 % všech zaměstnanců, a pokud jde o léčebnou péči v mateřství, též manželky mužů, náležících k těmto skupinám, nebo
- (b) všechny ženy náležící ke stanoveným skupinám hospodářsky činného obyvatelstva, které tvoří nejméně 20 % všech obyvatel a pokud jde o léčebnou péči v mateřství, též manželky mužů, náležících k těmto skupinám, nebo
- (c) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, všechny ženy náležící ke stanoveným skupinám zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob, a pokud jde o léčebnou péči v mateřství, též manželky mužů náležících k těmto skupinám.

Čl.49

1. Pokud jde o těhotenství, slehnutí a jejich následky, léčebná péče v mateřství má zahrnovat léčebnou péči uvedenou v odstavci 2 a 3 tohoto článku.

2. Léčebná péče musí zahrnovat alespoň

- (a) péči před porodem, při slehnutí a po porodu, poskytnutou lékařem nebo diplomovanou porodní asistentkou, a
- (b) nemocniční ošetřování, je-li ho třeba.

3. Léčebná péče uvedená v odstavci 2 tohoto článku má být zaměřena na zachování, znovunabytí nebo na zlepšení zdraví chráněné ženy, její pracovní schopnosti a schopnosti postarat se o své osobní potřeby.

4. Správní orgány nebo zařízení, které poskytují léčebnou péči v mateřství, mají vést chráněné ženy všemi prostředky, jež se mohou zdát vhodnými, k tomu, aby využívaly všeobecné zdravotní služby, kterou jim veřejné orgány nebo jiné veřejnými orgány uznané organizace dávají k použití.

Čl.50

S ohledem na zastavení výdělku v důsledku těhotenství, slehnutí a jejich následků, dávkou je pravidelně se opakující platba, vypočítaná podle článků 65 nebo 66. Výše pravidelně se opakujících plateb nemusí být během celé sociální události stejná, pokud jejich průměrná výše odpovídá výše uvedeným ustanovením.

Čl.51

Nastane-li krytá sociální událost, musí být dávky uvedené v člancích 49 a 50 zajištěny alespoň ženě náležící k chráněným skupinám, jež splnila čekací dobu, kterou lze uznat za nezbytnou, aby se zabránilo zneužití; dávky uvedené v článku 49 nutno poskytovat též manželkám mužů náležících k chráněným skupinám, splnili-li tito předpokládanou čekací dobu.

Čl.52

Dávky uvedené v člancích 49 a 50 musí být poskytovány po celou dobu sociální události; pravidelně se opakující platby mohou však být omezeny na 12 týdnů, pokud vnitrostátním zákonodárstvím není uložena nebo povolena delší doba nepřítomnosti v práci; v takovém případě platby nemohou být omezeny na kratší dobu.

ČÁST IX. Invalidní důchod

Čl.53

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zaručí chráněným osobám poskytování dávek při invaliditě podle dalších článků této části.

Čl.54

Krytá sociální událost zahrnuje neschopnost k výkonu výdělečné činnosti ve stanoveném rozsahu, jestliže tato neschopnost bude pravděpodobně trvalého rázu nebo trvat po vyčerpání nemocenského.

Čl.55

Okruh chráněných osob zahrnuje

- (a) buď stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců, nebo
- (b) stanovené skupiny ekonomicky činného obyvatelstva, které tvoří úhrnem nejméně 20 % všech obyvatel, nebo
- (c) všechny obyvatele, jejichž prostředky během sociální události nepřesahují mez stanovenou podle ustanovení článku 67, nebo
- (d) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, stanovené skupiny zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob.

Čl.56

Dávkou je pravidelně se opakující platba vypočítaná takto:

- (a) podle ustanovení článku 65 nebo 66, jsou-li chráněny skupiny zaměstnanců nebo skupiny ekonomicky činného obyvatelstva,
- (b) podle ustanovení článku 67, jsou-li chráněni všichni obyvatele, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují stanovenou mez.

Čl.57

1. Nastane-li krytá sociální událost, má být dávka uvedená v článku 56 zajištěna alespoň

(a) chráněné osobě, která předtím, než nastala sociální událost, splnila podle stanovených pravidel čekací dobu, která může činit buď 15 let příspěvkových nebo zaměstnání anebo 10 let pobytu, nebo

(b) jsou-li zásadně chráněny všechny ekonomicky činné osoby, chráněné osobě, která splnila čekací dobu tří příspěvkových let a jejímž jménem byl za dobu, po kterou pracovala, zaplacen stanovený průměrný roční počet příspěvků.

2. Závise-li poskytnutí dávky uvedené v odstavci 1 na splnění určité minimální příspěvkové doby nebo doby zaměstnání, krácená dávka musí být zajištěna alespoň

(a) chráněné osobě, která, dříve než nastala sociální událost, splnila podle stanovených pravidel čekací dobu pěti let příspěvkových nebo zaměstnání, nebo

(b) jsou-li zásadně chráněny všechny ekonomicky činné osoby, chráněné osobě, která splnila čekací dobu tří příspěvkových let a jejímž jménem byla za dobu, po kterou pracovala, zaplacená polovina stanoveného průměrného ročního počtu příspěvků podle bodu (b) odstavce 1 tohoto článku.

3. Ustanovení odstavce 1 tohoto článku se považují za splněna, jestliže dávka vypočtená podle části XI, avšak procentní sazbou nižší o deset jednotek, než je uvedena v tabulce připojené ke zmíněné části pro typického poživitele dávek, je zaručena alespoň každé chráněné osobě, která dovršila podle stanovených pravidel pět let příspěvkových nebo zaměstnání nebo pět let pobytu.

4. Poměrné krácení procentní sazby uvedené v tabulce připojené k části XI, může být provedeno, jestliže čekací doba pro dávku odpovídající krácené procentní sazbě činí více než pět ale méně než 15 let příspěvkových nebo zaměstnání. Krácená dávka se poskytuje podle odstavce 2 tohoto článku.

Čl.58

Dávky uvedené v člancích 56 a 57 musí být poskytovány po celou dobu sociální události nebo až do doby, kdy budou nahrazeny starobním důchodem.

ČÁST X.

Dávky pozůstalých

Čl.59

Každý členský stát, který je vázán touto částí úmluvy, zajistí chráněným osobám poskytování dávek pozůstalých podle dalších článků této části.

Čl.60

1. Krytá sociální událost zahrnuje ztrátu prostředků k živobytí, kterou vdova nebo dítě utrpěly následkem úmrtí živitele rodiny; nárok vdovy na dávku může být učiněn závislým na tom, že se podle vnitrostátních právních předpisů považuje za neschopnu postarat se o své živobytí.

2. Vnitrostátní právní předpisy mohou stanovit, že výplata dávky se zastavuje, jestliže oprávněná osoba vykonává stanovenou výdělečnou činnost, nebo že se krátí dávka podmíněná placením příspěvků, jestliže výdělek poživatele dávky přesahuje stanovenou částku, a dávka nepodmíněná placením příspěvků tehdy, jestliže výdělek nebo jiné prostředky poživatele dávky nebo obojí dohromady převyšují stanovenou částku.

Čl.61

Okruh chráněných osob zahrnuje

- (a) buď manželky a děti živelů rodiny příslušících ke stanoveným skupinám zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců, nebo
- (b) manželky a děti živelů rodiny příslušících ke stanoveným skupinám ekonomicky činného obyvatelstva, které tvoří úhrnem nejméně 20 % všeho obyvatelstva, nebo
- (c) mají-li své bydliště na území státu, všechny vdovy a děti, které ztratily živatele rodiny, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují mez stanovenou podle článku 67, nebo
- (d) bylo-li učiněno prohlášení podle článku 3, manželku a děti živelů rodiny, příslušících ke stanoveným skupinám zaměstnanců, které tvoří úhrnem nejméně 50 % všech zaměstnanců v průmyslových podnicích, jež zaměstnávají nejméně 20 osob.

Čl.62

Dávkou je pravidelně se opakující platba vypočítaná takto:

- (a) podle ustanovení článku 65 nebo 66, jsou-li chráněny skupiny zaměstnanců nebo skupiny ekonomicky činného obyvatelstva,
- (b) podle ustanovení článku 67, jsou-li chráněni všichni obyvatelé, jejichž prostředky po dobu sociální události nepřesahují stanovenou mez.

Čl.63

1. Nastane-li krytá sociální událost, bude dávka uvedená v článku 62 zajištěna alespoň

- (a) chráněné osobě, jejíž živel rodiny splnil podle stanovených pravidel čekací dobu, která může činit buď 15 let příspěvkových nebo zaměstnání anebo deset let pobytu; nebo
- (b) jsou-li zásadně chráněny ženy a děti všech ekonomicky činných osob, chráněné osobě, jejíž živel rodiny splnil čekací dobu tří příspěvkových let za předpokladu, že jménem tohoto živatele rodiny byl po dobu, po kterou pracoval, zaplacen stanovený průměrný roční počet příspěvků.

2. Závisí-li poskytnutí dávky uvedené v odstavci 1 na splnění určité minimální příspěvkové doby nebo doby zaměstnání, krácená dávka má být zajištěna alespoň

- (a) chráněné osobě, jejíž živel rodiny splnil podle stanovených pravidel čekací dobu pěti let příspěvkových nebo zaměstnání; nebo
- (b) jsou-li zásadně chráněny ženy a děti všech ekonomicky činných osob, chráněné osobě, jejíž živel rodiny splnil čekací dobu

tří příspěvkových let, za předpokladu, že jménem tohoto živitele rodiny byla za dobu, po kterou pracoval, zaplácena polovina stanoveného průměrného ročního počtu příspěvků podle písmene (b) odstavce 1 tohoto článku.

3. Ustanovení odstavce 1 tohoto článku se považují za splněna, jestliže dávka vypočtená podle části XI, avšak procentní sazbou nižší o deset jednotek, než je uvedena v tabulce připojené k zmíněné části pro typického poživitele dávek, je zaručena alespoň každé chráněné osobě, jejíž žitel rodiny dovršil podle stanovených pravidel pět let příspěvkových nebo zaměstnání anebo pět let pobytu.

4. Poměrné krácení procentní sazby uvedené v tabulce, připojené k části XI, může být provedeno, jestliže čekací doba pro dávku, odpovídající krácené procentní sazbě, činí více než pět let příspěvkových nebo zaměstnání, avšak méně než patnáct let příspěvkových nebo zaměstnání. Krácená dávka se poskytuje podle odstavce 2 tohoto článku.

5. Nárok na důchod pozůstalých bezdětné vdovy, o níž se má za to, že sama není s to postarat se o své živobyčí, může být učiněn závislým na minimální době trvání manželství.

Čl.64

Dávky uvedené v člancích 62 až 63 musí být poskytovány po celou dobu sociální události.

ČÁST XI.

Výpočet pravidelně se opakujících plateb

Čl.65

1. U pravidelně se opakujících plateb, na něž se vztahuje tento článek, dávka, zvýšená o rodinné přídatky, které se vyplácejí během sociální události, musí při dané sociální události u typického poživitele dávky, uvedeného v tabulce připojené k této části, dosahovat nejméně procenta v ní uvedeného z úhrnu předchozího výdělku poživitele dávky nebo jeho živitele a částky rodinných přídatků vyplácených chráněné osobě se stejnými povinnostmi k rodině jako typický poživitel dávky.

2. Dřívější výdělek poživitele dávky nebo jeho živitele rodiny vypočítá se podle stanovených pravidel; jsou-li chráněné osoby nebo jejich živitelé rodiny zařazeni do mzdových tříd, může být jejich dřívější výdělek vypočítán podle základních mezd tříd, do nichž byli zařazeni.

3. Je-li dřívější výdělek poživitele dávky nebo jeho živitele rodiny nižší nebo stejný jako mzda kvalifikovaného dělníka muže, může být pro výši dávky nebo pro výdělek, který slouží za základ výpočtu dávky, stanovena horní mez, za předpokladu, že bude v souladu s ustanoveními

odstavce 1 tohoto článku.

4. Dřívější výdělek poživatele dávky nebo jeho živitele rodiny, mzda kvalifikovaného dělníka muže, dávka a rodinné přídatky se vypočítávají za stejnou základní dobu.

5. Pro ostatní poživatele dávky se dávka stanoví tak, aby byla v přiměřeném poměru k dávce typického poživatele.

6. Pro účely tohoto článku se považuje za kvalifikovaného dělníka muže

- (a) buď seřizovač nebo soustružník ve strojírenském průmyslu s výjimkou výroby elektrických strojů; nebo
- (b) typický kvalifikovaný dělník určený ve smyslu ustanovení následujícího odstavce; nebo
- (c) osoba, jejíž výdělek je stejný nebo přesahuje výdělky 75 % všech chráněných osob; tyto výdělky je třeba podle toho, co je stanoveno, zjišťovat za roční nebo kratší období; nebo
- (d) osoba, jejíž výdělek se rovná 125 % průměrného výdělku všech chráněných osob.

7. Typickým kvalifikovaným dělníkem pro účely písm. (b) předchozího odstavce je osoba zaměstnaná v největší skupině hospodářské činnosti s nejvyšším počtem hospodářsky činných osob mužského pohlaví, které jsou chráněny při sociální události přicházející v úvahu, nebo, podle případu, z živitelů rodin chráněných osob v odvětví, které zahrnuje největší počet takových chráněných osob nebo živitelů rodin; k tomu účelu se užije mezinárodní typové odvětvové klasifikace všech ekonomických činností přijaté Hospodářskou a sociální radou Organizace spojených národů na jejím sedmém zasedání dne 27. srpna 1948, která je uvedena v příloze této úmluvy, s přihlédnutím ke všem případným pozdějším změnám.

8. Je-li výše dávek různá podle oblastí, může být pro každou oblast vybrán kvalifikovaný dělník muž podle ustanovení odstavců 6 a 7 tohoto článku.

9. Mzda kvalifikovaného dělníka muže bude stanovena na základě mzdy za normální pracovní dobu, určené buď kolektivními smlouvami, popřípadě vnitrostátním zákonodárstvím nebo na jeho základě, anebo obyčejem, včetně případných drahotných přídatků; liší-li se takto zjištěné mzdy podle jednotlivých oblastí a nepoužije-li se odstavce 8 tohoto článku, použije se průměrné mzdy.

10. Výše pravidelně se opakujících plateb ve stáří, při pracovních úrazech a nemocech z povolání (s výjimkou dávek vyplácených při pracovní neschopnosti), při invaliditě a v případě smrti živitele rodiny se přezkoumá, nastanou-li podstatné změny v obecné úrovni výdělků, které vyplývají z podstatných změn životních nákladů.

1. U pravidelně se opakujících plateb, na něž se vztahuje tento článek, dávka zvýšená o rodinné příspěvky, které se vyplácejí během sociální události, musí při dané sociální události u typického poživatele dávky, uvedeného v tabulce připojené k této části, dosahovat nejméně procenta v ní uvedeného z úhrnu mzdy dospělého nekvalifikovaného dělníka muže a částky rodinných přídatků vyplácených chráněné osobě se stejnými povinnostmi k rodině jako typický poživatel dávky.

2. Mzda dospělého nekvalifikovaného dělníka muže, dávka a rodinné přídatky se vypočítávají za stejnou základní dobu.

3. Pro ostatní poživatele dávky se dávka stanoví tak, aby byla v přiměřeném poměru k dávce typického poživatele.

4. Pro účely tohoto článku se považuje za dospělého nekvalifikovaného dělníka muže

(a) typický nekvalifikovaný dělník ve strojírenském průmyslu s výjimkou výroby elektrických strojů,

(b) typický nekvalifikovaný dělník, vybraný v souladu s ustanovením následujícího odstavce.

5. Typickým nekvalifikovaným dělníkem pro účely bodu (b) předchozího odstavce je osoba zaměstnaná v největší skupině hospodářské činnosti s nejvyšším počtem hospodářsky činných osob mužského pohlaví, které jsou chráněny při sociální události, přicházející v úvahu, nebo, podle případu, z živelů rodin chráněných osob v odvětví, které zahrnuje největší počet takových chráněných osob nebo živelů rodin; k tomu účelu se užije mezinárodní typové odvětvové klasifikace všech ekonomických činností přijaté Hospodářskou a sociální radou Organizace spojených národů na jejím sedmém zasedání dne 27. srpna 1948, která je uvedena v příloze této úmluvy, s přihlédnutím ke všem případným pozdějším změnám.

6. Je-li výše dávek různá podle oblastí, může být pro každou oblast vybrán dospělý nekvalifikovaný dělník muž podle ustanovení odstavců 4 a 5 tohoto článku.

7. Mzda dospělého nekvalifikovaného dělníka muže bude stanovena na základě mzdy za normální pracovní dobu, určené buď kolektivními smlouvami, popřípadě vnitrostátním zákonodárstvím nebo na jeho základě, anebo obyčejem, včetně případných drahotných přídatků; liší-li se takto zjištěné mzdy podle jednotlivých oblastí a nepoužije-li se odstavce 6 tohoto článku, použije se průměrné mzdy.

8. Výše pravidelně se opakujících plateb ve stáří, při pracovních úrazech a nemocech z povolání (s výjimkou dávek vyplácených při pracovní neschopnosti), při invaliditě a v případě úmrtí živatele rodiny se přezkoumá, nastanou-li podstatné změny v obecné úrovni výdělků, které vyplývají z podstatných změn životních nákladů.

Čl.67

U pravidelně se opakujících plateb, na něž se vztahuje tento článek

(a) výše dávky se určí podle stanovené stupnice anebo podle stupnice určené příslušným veřejným orgánem podle stanovených pravidel,

(b) výše dávky smí být snížena jen tehdy, když ostatní prostředky rodiny poživatele dávky přesahují stanovenou podstatnou částku anebo podstatnou částku určenou příslušným veřejným orgánem podle stanovených pravidel,

(c) úhrn dávky a jiných prostředků musí po odečtení podstatné částky, uvedené v bodě (b), dostačovat k zajištění zdravých a slušných životních podmínek pro rodinu poživatele dávky; nesmí být nižší než dávka vypočítaná podle ustanovení článku 66,

(d) ustanovení písmena (c) se považuje za splněno, jestliže úhrn dávek vyplácených podle příslušné části, převyšuje alespoň o 30 % úhrn dávek, jehož by bylo dosaženo při použití ustanovení článku 66 a ustanovení

(i) článku 15, písm. (b) pro část III,

(ii) článku 27, písm. (b) pro část V,

(iii) článku 55, písm. (b) pro část IX,

(iv) článku 61, písm. (b) pro část X.

Tabulka
(Příloha k části XI)

Pravidelně se opakující platby typickým poživatelům dávek

Část	Sociální událost	Typický poživatel dávek	%
III.	Nemoc	Muž s manželkou a 2 dětmi	45
IV.	Nezaměstnanost	Muž s manželkou a 2 dětmi	45
V.	Stáří	Muž s manželkou v důchodovém věku	40
VI.	Pracovní úrazy a nemoci z povolání:		
	Pracovní neschopnost	Muž s manželkou a 2 dětmi	50
	Invalidita	Muž s manželkou a 2 dětmi	50
	Pozůstalí	Vdova s 2 dětmi	40
VIII.	Mateřství	Žena	45
IX.	Invalidita	Muž s ženou a 2 dětmi	40
X.	Pozůstalí	Vdova s 2 dětmi	40

ČÁST XII.

Rovnost nakládání s obyvateli, kteří nejsou státními příslušníky země, kde mají bydliště

Čl.68

1. Obyvatelé, kteří nejsou státními příslušníky země, kde mají bydliště, mají mít stejná práva jako obyvatelé, kteří jsou státními příslušníky té země. Pokud však jde o dávky nebo částečné dávky, které jsou výhradně nebo převážně financovány z veřejných prostředků, jakož i pokud jde o přechodné úpravy, může být zvlášť ustanoveno ohledně osob, které nejsou státními příslušníky, a ohledně státních příslušníků narozených mimo území členského státu.

2. V soustavách sociálního zabezpečení, které se zakládají na příspěvkové povinnosti a poskytují ochranu zaměstnancům, musí chráněné osoby, které jsou státními příslušníky jiného členského státu, jenž převzal závazky vyplývající z části úmluvy, která přichází v úvahu, mít podle této části stejná práva jako státní občané dotyčného členského státu. Použití tohoto odstavce může však být učiněno závislým na existenci dvoustranné nebo vícestranné dohody o vzájemnosti.

ČÁST XIII.
Společná ustanovení

Čl.69

Dávku, na niž by chráněná osoba měla nárok podle kterékoli z částí II až X této úmluvy, lze zastavit ve stanoveném rozsahu

- (a) po dobu, po kterou se zúčastněná osoba zdržuje mimo území členského státu,
- (b) po dobu, po kterou je zúčastněná osoba vydržována z veřejných prostředků nebo na účet zařízení nebo služby sociálního zabezpečení; převyšuje-li však výše dávky náklady takového vydržování, musí rozdíl být přiznán osobám, které příjemce dávky vydržuje,
- (c) po dobu, po kterou zúčastněná osoba pobírá jinou peněžitou dávku sociálního zabezpečení s výjimkou rodinných přídatků, dále po celou dobu, po kterou je odškodňována za touž sociální událost třetí stranou; zastavená část dávky nesmí však převyšovat jinou dávku nebo odškodnění poskytnuté třetí stranou,
- (d) pokusila-li se zúčastněná osoba získat dávku podvodným způsobem,
- (e) byla-li sociální událost vyvolána trestným činem, kterého se dopustila zúčastněná osoba,
- (f) byla-li sociální událost úmyslně vyvolána zúčastněnou osobou,
- (g) opomene-li zúčastněná osoba v určitých případech použít lékařských nebo rehabilitačních služeb, které jsou jí k dispozici, anebo nedbá-li pravidel stanovených pro ověření existence sociální události nebo upravujících chování příjemců dávek,
- (h) pokud jde o podporu v nezaměstnanosti, opomene-li zúčastněná osoba použít služeb zprostředkovatelný práce, která je jí k dispozici,
- (i) pokud jde o podporu v nezaměstnanosti, pozbyla-li zúčastněná osoba svého zaměstnání přímo v důsledku zastavení práce, k němuž došlo na základě pracovního sporu, nebo opustila-li své zaměstnání dobrovolně bez dostatečných důvodů,
- (j) pokud jde o důchod pozůstalých, po dobu, po kterou vdova žije s mužem jako družka.

Čl.70

1. Každý žadatel musí mít právo odvolat se při odepření dávky nebo ve sporu o druh anebo výši dávky.

2. Jestliže je při provádění této úmluvy správa léčebné péče svěřena státnímu orgánu, který odpovídá zákonodárnému sboru, může být právo odvolat se, stanovené v odstavci 1 tohoto článku, nahrazeno právem dát přezkoumat příslušným úřadem každou stížnost na odepření nebo na úroveň poskytnuté léčebné péče.

3. Jestliže na žádosti uplatňují u zvláštních soudů zřízených k projednávání otázek sociálního zabezpečení, před nimiž jsou zastoupeny chráněné osoby, není třeba poskytovat právo na odvolání.

Čl.71

1. Náklad na dávky poskytované podle této úmluvy a správní výlohy spojené s poskytováním takových dávek mají být hrazeny kolektivně z pojistných příspěvků nebo z daní anebo oběma těmito způsoby společně, a to tak, aby nemajetné osoby nebyly příliš zatíženy a aby se přihlíželo k hospodářským poměrům jak členského státu, tak skupin chráněných osob.

2. Úhrn pojistných příspěvků na vrub chráněných zaměstnanců nesmí převyšovat 50 % celkového nákladu určeného pro ochranu zaměstnanců, jejich manželek a dětí. Má-li se zjistit, zda tato podmínka je splněna, lze přihlížet k veškerým dávkám, které členský stát poskytuje podle této úmluvy, s výjimkou rodinných přídatků a dávek poskytovaných při pracovních úrazech a při nemocech z povolání, pokud tyto posléze jmenované dávky tvoří zvláštní odvětví.

3. Členský stát přejímá všeobecnou zodpovědnost za náležité zajištění dávek podle této úmluvy a učiní všechna potřebná opatření k dosažení tohoto cíle; musí se, je-li toho třeba, přesvědčovat o tom, že se potřebná šetření a výpočty z oboru pojistné matematiky týkající se finanční rovnováhy provádějí pravidelně a vždy před každou změnou dávek, pojišťovacích příspěvků nebo daní, jež mají sloužit ke krytí sociálních událostí, které přicházejí v úvahu.

Čl.72

1. Není-li správa svěřena instituci, která je pod dozorem veřejných orgánů, nebo státnímu úřadu, který odpovídá zákonodárnému sboru, musí se zúčastnit správy zástupci chráněných osob nebo mít za stanovených podmínek účast na správě ve funkci poradní; vnitrostátní právní předpisy mohou též stanovit účast zástupců zaměstnavatelů a veřejných orgánů.

2. Členský stát přejímá všeobecnou odpovědnost za dobrou správu zařízení a služeb, které spolupůsobí při provádění této úmluvy.

ČÁST XIV. Různá ustanovení

Čl.73

Tato úmluva se nevztahuje na

- (a) sociální události, které nastaly dříve, než nabyla účinnosti příslušná část úmluvy pro zúčastněný členský stát,
- (b) dávky poskytované v důsledku sociálních událostí, které nastaly, když již příslušná část úmluvy nabyla účinnosti pro zúčastněný členský stát, pokud nároky na tyto dávky pocházejí z doby před zmíněným dnem počátku účinnosti.

Čl.74

Tuto úmluvu nelze považovat za změnu kterékoli existující úmluvy.

Čl.75

Pokud Konference později přijme úmluvu, týkající se jednoho nebo více předmětů upravených touto úmluvou, ustanovení této úmluvy, jež budou uvedena v nové úmluvě, přestanou se vztahovat na každý členský stát, který ratifikoval novou úmluvu, a to dnem, kdy zmíněná úmluva nabude pro tento členský stát účinnosti.

Čl.76

Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, se zavazuje uvést ve výroční zprávě o provádění úmluvy podávané podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce

- (a) úplné informace o právních předpisech provádějících ustanovení úmluvy,
- (b) důkazy o tom, že vyhověl statistickým požadavkům uvedeným
  - (i) v člancích 9 (a), (b), (c) nebo (d); 15 (a), (b) nebo (d); 21 (a) nebo (c); 27 (a), (b) nebo (d); 33 (a) nebo (b); 41 (a), (b) nebo (d); 48 (a), (b) nebo (c); 55 (a), (b) nebo (d); 61 (a), (b) nebo (d), pokud jde o počet chráněných osob,
  - (ii) v člancích 44, 65, 66 nebo 67, pokud jde o výši dávek,
  - (iii) v článku 18, odst. 2 písm. (a), pokud jde o dobu poskytování nemocenského,
  - (iv) v článku 24, odst. 2 písm. (a), pokud jde o dobu poskytování podpory v nezaměstnanosti,
  - (v) v článku 71, odst. 2, pokud jde o podíl na finančních prostředcích, které pocházejí z pojistných příspěvků placených chráněnými zaměstnanci.

Tyto důkazy mají být po formální stránce co nejvíce přizpůsobeny pokynům vydaným správní radou Mezinárodního úřadu práce v zájmu větší jednotnosti.

2. Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, bude podávat generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce v přiměřených obdobích, která budou stanovena správní radou, zprávy o stavu svého zákonodárství a praxe s ohledem na ustanovení částí II až X této úmluvy, pokud nebyly již uvedeny v jeho ratifikaci nebo ve sdělení učiněném později podle článku 4.

Čl.77

1. Tato úmluva se nevztahuje na námořníky ani na námořní rybáře; ustanovení na ochranu námořníků a námořních rybářů byla přijata Mezinárodní konferencí práce v úmluvě o sociálním zabezpečení námořníků, 1946, a v úmluvě o důchodech námořníků, 1946.

2. Členský stát může vyloučit námořníky a námořní rybáře z počtu zaměstnanců, ekonomicky činného obyvatelstva nebo obyvatel, k nimž se přihlíží při výpočtu procenta zaměstnanců nebo obyvatel, kteří jsou chráněni podle kterékoli z částí II až X obsažené v ratifikaci.

ČÁST XV.

Závěrečná ustanovení

Čl.78

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Čl.79

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Čl.80

1. Prohlášení, která budou oznámena generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle článku 35 odst. 2 ústavy Mezinárodní organizace práce, musí obsahovat sdělení o územích,

(a) ohledně nichž se zúčastněný členský stát zavazuje provádět beze změn ustanovení úmluvy nebo některých jejích částí,

(b) ohledně nichž se zavazuje provádět ustanovení úmluvy nebo některých jejích částí se změnami a v čem tyto změny záleží,

(c) ohledně nichž nelze úmluvu provádět, a v těchto případech důvody, pro které ji nelze provádět,

(d) ohledně nichž si vyhrazuje rozhodnout až po důkladnějším přešetření situace v uvedených územích.

2. Závazky uvedené pod písm. (a) a (b) prvního odstavce tohoto článku se považují za nedílnou součást ratifikace a mají stejné účinky.

3. Každý členský stát se může novým prohlášením vzdát všech nebo části výhrad obsažených v jeho předchozím prohlášení na základě písm. (b), (c) a (d) prvního odstavce tohoto článku.

4. Každý členský stát může v obdobích, kdy lze tuto úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 82, oznámit generálnímu řediteli nové prohlášení, jímž se mění v jakémkoli jiném směru obsah jeho předchozího prohlášení a informuje o situaci v určitých územích.

Čl.81

1. V prohlášeních oznámených generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce podle článku 35 odst. 4 a 5 ústavy Mezinárodní organizace práce bude uvedeno, zda ustanovení úmluvy nebo částí, na které se vztahují, budou na území prováděna s odchylkami nebo bez nich; jestliže se v prohlášení uvádí, že se ustanovení úmluvy nebo některých jejích částí provádějí s odchylkami, musí být uvedeno, v čem takové odchylky záleží.

2. Zúčastněný členský stát nebo zúčastněné členské státy nebo zúčastněný mezinárodní orgán se mohou pozdějším prohlášením zcela nebo částečně vzdát kterékoli odchylky uvedené v předchozím prohlášení.

3. Zúčastněný členský stát nebo zúčastněné členské státy nebo zúčastněný mezinárodní orgán mohou v obdobích, kdy lze tuto úmluvu vypovědět podle ustanovení článku 82, sdělit generálnímu řediteli nové prohlášení, jímž se mění v jakémkoli jiném směru obsah předchozího prohlášení a informuje o situaci při provádění této úmluvy.

Čl.82

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji nebo některou z jejích částí II až X nebo několik z nich vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji nebo některou z jejích částí II až X nebo několik z nich bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Čl.83

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací, prohlášení a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

2. Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Čl.84

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích, prohlášeních a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Čl.85

Správní rada Mezinárodního úřadu práce, kdykoli to bude považovat za potřebné, předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revise.

Čl.86

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak

a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 82, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;

b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti ve své formě a obsahu pro ty členské státy, které jí ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Čl.87

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

Příl.1

Mezinárodní typová odvětvová klasifikace všech ekonomických činností
(revidované znění z r. 1968)

Přehled úseků, oddílů a tříd

Oddíl   Třída

Úsek 1: Zemědělství, myslivost, lesnictví a rybolov

- 11   Zemědělství a myslivost
  - 111 Rostlinná a živočišná výroba
  - 112 Služby a práce pro zemědělství
  - 113 Lov, odchyt a pěstování zvěře

- 12   Lesnictví a těžba dřeva
  - 121 Lesnictví (pěstování lesa)
  - 122 Těžba dřeva

- 13
- 130 Rybolov

Úsek 2: Těžba a dobývání nerostů

- 21
- 210 Těžba uhlí

- 22
- 220 Těžba ropy a zemního plynu

- 23
- 230 Těžba kovových rud

- 29
- 290 Těžba a dobývání ostatních nerostů

Úsek 3: Zpracovatelský průmysl

- 31   Výroba potravin, nápojů a tabáku
  - 311-312 Výroba potravin
  - 313 Výroba nápojů
  - 314 Tabáková výroba

- 32   Textilní, oděvní a kožedělný průmysl
  - 321 Textilní výroba
  - 322 Výroba oděvů kromě obuvi

323 Výroba usní, kožených a kožešinových výrobků a výrobků z materiálů nahrazujících kůži a kožešiny, kromě obuvi a oděvů

324 Výroba obuvi kromě celopryžové vyráběné vulkanisací a tvářením a obuvi z plastických hmot

33 Výrobky ze dřeva včetně nábytku

331 Výrobky ze dřeva a z korku kromě nábytku

332 Výroba nábytku a bytového vybavení kromě kovového

34 Výroba papíru a výrobků z papíru, polygrafie a nakladatelská činnost

341 Výroba papíru a výrobků z papíru

342 Polygrafie, nakladatelská činnost a příbuzné činnosti

35 Výroba chemikálií a výrobků z ropy, z uhlí, z pryže a z plastických hmot

351 Výroba průmyslových chemikálií

352 Výroba ostatních chemických výrobků

353 Rafinerie ropy

354 Výroba různých výrobků z ropy a uhlí

355 Výroba gumárenská

356 Výroba jinde nezařazených výrobků z plastických hmot

36 Zpracování nekovových nerostů kromě výrobků z ropy a z uhlí

361 Výroba hrnčířská, výroba porcelánu a keramiky

362 Výroba skla a skleněných výrobků

369 Výroba z ostatních nekovových nerostů

37 Hutnictví kovů

371 Hutnictví železa a oceli

372 Hutnictví neželezných kovů

38 Výroba kovodělná a strojírenská

381 Kovodělná výroba kromě výroby strojů a zařízení

382 Strojírenská výroba kromě elektrotechniky

383 Výroba elektrických strojů, přístrojů a součástí

384 Výroba dopravních prostředků

385 Výroba odborného a vědeckého zařízení a přístrojů jinde nezařazených a fotografických a optických přístrojů

39

390 Ostatní zpracovatelský průmysl

Úsek 4: Výroba elektřiny, plynu a vody

41

410 Výroba elektřiny, plynu a páry

42

420 Vodárny a zásobování vodou

Úsek 5: Stavebnictví

50 500 Stavebnictví

Úsek 6: Velkoobchod, maloobchod, restaurace a hotely

61

610 Velkoobchod

62

620 Maloobchod

63 Restaurace a hotely

631 Restaurace, kavárny a ostatní závody pro stravování a občerstvení

632 Hotely, noclehárny, tábory a jiná ubytovací zařízení

Úsek 7: Doprava, skladové hospodářství a spoje

71 Doprava a skladovací služby

711 Pozemní doprava

712 Vodní doprava

713 Letecká doprava

719 Přidružené dopravní služby

72

720 Spoje

Úsek 8: Peněžnictví, pojišťovnictví, reality a obchodní služby

81

810 Finanční instituce

82

820 Pojišťovnictví

83 Reality a obchodní služby

831 Reality

832 Obchodní služby (služby pro podnikatelskou sféru), kromě pronájmu strojů a zařízení

833 Pronájem a půjčování strojů a zařízení

Úsek 9: Veřejná správa, sociální a osobní služby

91

910 Veřejná správa a obrana

92

920 Služby sanitární povahy, ochrana prostředí apod.

93 Sociální a podobné služby pro společnost

931 Školství a vzdělání

- 932 Výzkumné a vědecké ústavy
- 933 Lékařské, zubolékařské a ostatní zdravotnické služby a veterinární služby
- 934 Sociálně charitativní služby
- 935 Podnikatelské, odborné, stavovské a odborové organizace
- 939 Ostatní sociální a veřejné služby

- 94 Služby pro rekreaci, odpočinek a kulturu
- 941 Kinematografie a ostatní služby pro zábavu
- 942 Knihovny, musea, botanické a zoologické zahrady a jiné kulturní činnosti jinde nezařazené
- 949 Zábavní a rekreační služby jinde nezařazené

- 95 Služby osobní a služby pro domácnost
- 951 Opravářské služby jinde nezařazené
- 952 Prádelny, čistírny a barvírny
- 953 Služby pro domácnost
- 959 Různé osobní služby

- 96
- 960 Mezinárodní organizace a jiné exteritoriální instituce

- Úsek 0: Činnosti nedostatečně definované (jinde nezařazené)

- 00
- 000 Činnosti nedostatečně definované (jinde nezařazené)